ՏԱՐԱԳ ԲԷՊԻԼ ԱՒԸՐ Ի ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ԵՒՐՄԻՆՃԻ ՄԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 1079 ՄԱՅԻՍ 27 ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹՔՍԻ 1872

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱ Ծ ՅՈՒՆԻՍ 1872

ՄԷՃՄՈՒՏԱՑԸ

ՀԱՅԱՏԻՍ

Ի պու Մէճմուայը Հավատիս, բազար, եօրթու վէ ճումա կիւնլէրինտէն մաատա պու զըթատա եէվմիյէ նէյր օլունաճագ տըր։ Սէնէլիի բէյնի օլարագ 200, Այթը այլըզը 110, Իւչ այլըզը 60 զրշ. վէ թանէսի 1 զրշ։ Տաշրայար իչին պէհէր նումէրօսունա քօսթա իւճրէթի այլինաճաղը իսասէթէն այէյան օլունուր։

Իլանաթըն պէհէր տրրաբը պիր տէֆա-ըզ 3, իքի տէֆա իչին 2, իւչ տէֆա իչին 1½ ղուրուշ, իւչ տէֆատան զիյատէ օ-լան, վէ զայէթ ուզուն իլանաթ իչին այ-ըրճա բազարլըգ օլունուր։

Տաշրայարտան կէլէն մէքթուպ վէ իլանա-թըն բօսթա մէսարիֆլէրի, կէօնտէրէնլէրին իւզերինէ օլտուզու պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԿԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ՆԱՓՈԼԵՈՆԻՅԷ ՍԵՅՅԻԼԻՅԷ ՄԻՆԻՄԱԼԻՆԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 27 ՄԱՅԻՍ

ԻԱՐԻՃԻՅԷ

ԲՕՍՖԱՏԱՆ ԹԱՀԻՐԻՆԱԳ

Բօսֆա 31 մայիս 1872.

Ալէքսանդրա իլէ Իթալիա պէյնին-տէ տօսթլուգուն արթմասը իւղերի-նէ բրէնս Ֆրէտերիք Շարլը Իթալ-եատա կէղայի վաղըթ լաֆլար արթ-մըշ լաբ, վէ շիմտի բրէնչիրէ Ում-պէրթօնան վէ բրէնչիրէսա Մարկ-ըրիթանը Պէրլինէ կիմաիքլէրինին մինատիպլէթիլէ տէֆա պու լաֆլար օրթայա չըգաբ։ Կէրչէք Ալէքսանդ-ըրն վէլիի ահաբ տավէմնամէսի իւգ-րէ, օնուն եէնի տօղմուշ էվլատընա կնքահայրըգ վէ կնքամայրըգ իթ-մէք իչին Պէրլինէ կիմաիչէր իսէ տէ, լաքին հէր տայիմ մատաէնին բօլի-թիդաճա սրֆաթը տա ինքեար օլու-նամաղ. վէ Ալէքսանդրա վէլիի ահաբ բրէնս հաղրէթլէրի տախի պունու աշիքարա սեյրէվիշ իսի քէնտի մէք-թուպունա, տէյէրէք պու պիղիմ եէնի խըսըմլըղըմըզ իքի միլէթլէր պէ-նինտէ օլան տօսթլուգուն պիր նի-շանէսի տիր։ Պէրլինտէ Իթալիա վէ-լիի ահաբնա վէ զէվճէսինէ օլան բուզկէթ աշբրը տէրէճէտէ օլաու-զունու նաբըլէքի պիղ պուրատա սիղ-տէ Ասիմանէտէ իշիսիյօրտունուզ տուր։ Իմբէրաթօրուն պիղզաթ տէ-միր Եօլ մէրքէզինէ գարշըլամայա կիթմէսի հէր քէսին տիղդաթինա շայան պիր մատտէ տիր։ Իթալիա տէվլէթի վէ Իթալիանլար նէ դատար տա տօսթլուգլարընա կուվվէնիպ սէ-վինիյօրլարատա, օ պիր թէրաֆտան Ֆրանսանըն վէ Ֆրանսըզլարըն կէօ-զինէ տիքէն կիպկի պաթըյօր։ Ֆը-բանսըզլարըն Իթալիայա կէօսթեր-տիքլերի ֆիքիրլէրինին պիրի պէրինէ ույտուրմադ չօղ զիյատէ զօր տուր։ Լաթին թադըրընըն պիրլէշիպ Ալ-ման թադըրընա դարշը դօմայա չա-լըշմասընը իսթէյէնլէր Իթալիայը տօսթ պիլիրլէր. եանլա ընտա պիր դաչ ուֆաղ թէֆէք տէվլէթլէր եէ-րինտէ պիր պէյիւք, վէ հալբա տա պէյիյլուպ դուվվէթլէնէճէք պիր տէ լէթ չըգաբընը տիւշունէնլէր տիւշան կիպի պէլէյօրլար. Ֆրան-սանըն ֆէլաքէտինը վագթընտա Ի-թալիանըն Բօմայա կիլտիյինի քէնտի օնօրլարընա զէվալ տէյի թութան-լար տա վար, նիհայէթ ճիդվիթի ա-գըլլը վէ Բարանըն ճիմանի հիւ-քիւմէթինէ թէրաֆկիր օլանլար ա-նըն իպղասը իչին Իթալիայը եըզ-մաղ արզուլուլերը, վէ պու ադըլտա քէսան Ֆրանսատա պու քէրթէտէ չօղ ազտա տէյիլ։ Պու ֆիրդալար արասընտա Մ. Թիէրին բօլիթիգա-սը եէլքէնի բիւզկեարա տէօնտիւր-մէքտէն իպարէթ տիր, վէ հէր քէս կէօրտիւ քի նատալ էվվէլ ալթը պա-տան զկյատէ պիր Իթալիա նէզտին-տէ Ֆրանսըզ սէֆիրի ինթիխապը է-չին վագըթ կէչիրտիքտէն վէ հաթ-թա հիչ եօլլատմադ իչին եարըլան արզուհալլարը միւզաքէրէյէ դա-պալ Իթալիքտէն սօղրա, պիրտէն պիրէ եալընըզ բրէնս Ֆրէտերիք Շար-լըն Իթալիայա կէլմէսի միւնասէպ-թիյլէ արզուհալլարը կէլի իսիպ, Մ. Ֆուրնիէի սէֆիր նատալ իթտի, վէ անինտէ եօլա դօտու։ Պաղալամ պու տէֆա Իթալիա բրէնսլէրինին Ալէքսանդրայա կիթմիքլէրի իւզերինէ Ֆրանսա նէ եէնի պիր իշ կէօրէճէք։

Վաթիդանատան պիր հավատա եօգ. Բարանըն նամիզատլըգը եէնէ սեյլէնիյօր, կէրչէք պէյիւք պիր քէյֆիսիզլիք տէյիլ, լաքին սէքսէն-լիք պիր էխատար իչին հէր քէֆիսիզ-լիք պէյիւք սայլըլըր, վէ պու տուր իքի թէրաֆընատա Բարըն հէր քիւ-չիւք նամիզատլըգը իւզերինէ պէօ-յիւք լաֆլար էթմիքլէրինին սեպէպի։

Իթալիա վիւքէլասը հէմէն սալ-լանմադատա տըր, եալընըզ պու հաֆ-թա իքի տէֆա տահա չէտիտ գամ-կա վուգու պուլտու մէպուսան մէճ-լիսինտէ, վէ անճագ 40—45 դուրա զիատէսկյէ թէրաֆ պուլսպկլտի, կէչէնլէրտէ 60 գատար զիատէ դու-րա գաղանտըգը իւզերինէ շիմտի 40 ատաք էնմէսի, չօղ էյի պիր շէյ տե-յիլ, կիւնտէն կիւնէ աղալըյօր տէմէք տիր, վէ վիւքէլսյա պաչգա ուտուա եօգ իլլա քի նէ էտիպ նէ էթմէք մէպուսան մէճլիսինին դարանմասը-նատադ այագտա դարմագ, վէ սօղ-րա վագանցալար այլարըյլա սէնէյի պիթիրմէք։

Լօնդիմիզտէքի բազար կիւնիւ, յունիսին իլք բազարը Սթամբուլթա եանի Թալեանլարընն սահմանադրու-թիւն եօրթուսու, Վիքթօր Էմանու-էլ իլք տէֆա իչին պու եօրթույու Բօմատա եարաճադ, սապահընն սէ-քիզինտէ Մաքքաս վէ Թէրմինի մէյ-տանլարընտա մուհոֆիզ թապուր-լարը վէ ասքէրի թալիմինինտէ պուլունաճադ, էօյլէն Բամբիսօլիս-տա մինատալար տաղըլաճագ, եանի Վալօրէ Զիմիլէ տէնիրէն մինատալար ճէսուր իչլէր կէօրէնլէրտէ պէլէտիյէ տայրէսինտէ, ախշամ գանտիլ տօ-նանմասը վէ սօղրա Գասթէլ Սանթ Ընճէլօ գալէսինտէ Ֆիշէնկ ույունը-րը օլաճադ։ Կէլէճէք տէֆայա թաֆ-տիլաթը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Մոթպուսթի դաղէմի ճանիպլինտէն մէվ-բուտ իլանը մախատաս տուր։

Վարիտաթի վէ մէսարիֆաթը Տէվ-լէթի ալիյէնին պու քէնէքի միւվա-զէնէսինտէ զուհուր իտէն եիւղ էլլի իչ պին աէօրթի եիւղ ղըրդ սէքիզ քէսէ աչըղընա պաղը մէսաբիֆի միւհիմմէ վէ ֆէվգ էլատ իչին եիւղ ղըրդ ալթը պին պու դատար քէսէ իլավէ օլունարադ, իչպու սէքսէն սէ-քիզ սէնէսի պիւտճէսի իչ եիւղ պին քէսէ աչըղ իլէ իլան օլունմուշ, վէ մուախսերէն սէքսէն պին քէսէ Ցեր սատատէթ Բէժիսի վարիտաթը մու-դարրերէսի իլէ տէյտունու զայրի միւն-թազամէնին պիր հիւանի հալէ ինգը-լապընատան հաբլ օլան իքի եիւղ սէ-քիզ պին չու դատար քէսէ ֆաղլա-տան իճաղը մըղտարը պունա դար-ձըլաշմըրըլարադ, աչըղ եալընըզ եիւղ պին քէսէյէ թէնէզիլ խոիլոյի թազամինթ վէ թաֆոիլաթը իլէ պիւտճէնին նէշրինտէն սօղրատա, ճիւմլէյէ թէպշիր վէ իլան դըլը-մըշ, վէ տէյտունու զայրի միւնթա-զամէնին քէյֆիյաթը տախի թարիֆ վէ պէյան խոիլմիշ վէ պիւտճէ թադ-ըիրինտէ եազըլըպը վէճճէնէ, ալթը եիւղ չու դատատ պին քէսէ զայրի միւնթազամ տէյտունու տախիլ իչին, էմրլատան սողլամ պիր դարշըլըգ կէօսթէրիլմիշ իսի։ Վէլիի նիյմէթի պի վինէթիմիզ Բատիշահըմըզ է-ֆէնտիմիզին գամբգէի մէհամը Սալ-թանատը սէնիյէլերինտէ տերքեար օլան հիմէմի ալիյէ վէ իպատաթը մուդատտէսէ վէ միլթէվալիյէի հաղ-բէթի Շեհնշահիլերի նէվ պէ նէվ իհ-եայի միլլէթ ու տէվլէթի պույուրմադ-տա օլտուզունուն սէմերէի միւսթա-ղիլլէ վէ պէտիասը օրմադ իւզրէ, սալիք իլ պէյան տէյտունու տախի-լիյէնին պու տէֆա զայր էզ թէս-վիյէ հատատէի թահդըգ վէ թէտըգ-տէն կէչիրիլէն մուհասէպաթը սահի-հէ վէ տադիզէնտէն ալթմըշ պին եիւղ ալթմըշ պիր քէսէ մըղտարը թէնէզիլիւլթը աչիքեար օլարադ, իչպու սէնէի միւթէյէմինէտ տա-խի վիլայէթճէ չիմտիյէ դատատ թա-տատաթը իճրա օլունան աղնամ բու-սումու վարիտաթընը, սէնէի տա-պըղա մուդայէսէսի իլէ, օթուզ եէ-տի պին պէշ եիւղ քէսէ ֆաղլատը վէ տատան աչարընը տախի եէտի պին պէշ եիւղ քէսէ թէֆալիմի զահիր օլուպ, սէնէի հալիյէնին շու տաղլամ վարիտաթը ինտէլ մուհասէ-պէ թէպէյյիւն իտէն տէյտունու տա-խիլիյէ թէնէզզիւլաթը իլէ պիրլէշ-տիրիլէրէք, տալիֆ իւլ պէյան եիւղ պին քէսէ տաղճէ տալը հալ աչըղը իլէ միւվազէնէ օլունտուղտա, ֆատ-ղինէի ճէլիլէնին վարիտաթ ճիհէ-թինտէ պէշ պին եիւղ ալթըշ պիր քէսէ ֆաղլատը կէօրիւնտիյունտէն պու պատատ տախի միւվաֆֆագիյէ-թի ճէլիլէի հաղրէթի վէլիի նիյմէթի հաղրդամթէն ճիւմլէյէ շայանը շիւք-ռանիյէթ պուլունտուղունուն մա էլ իֆիթիսար իլանընա իսթիտար ղը-ըընը։

289 բէպիւլ էվվել 29.

Լէվանթ Թայմզ զաղէթանըն Ցէ-տէ աղաճատան ալտըղը մէքթուպուն խիւլասասը տըր։

Բում էլի տէմիր եօլլարընտան եուզընա խիթամբէզիր օլաճագ օ-լան էտիրնէ խամթը, Ցէտէ աղաճ Լիմանընա քէսպ իթտիրէճէյի շերէֆ ֆայիտէտէն խալի օլամազ։

Իշպու խամթըն իսկէլէսի Մադ-ըը քէցիւ ճիվարընընտա պիր մա-հէլլատ օլուպ, շիմտիյէ տէկին, իշ պու մահէլլ կէրէք թիւճճար վէ կէ-րէք դաբատանլարա բէք պէցիւք պիր էհէմմիյէթի քէսպ իտէճէյի տէրքեա-տը։

Էլեէվլ Բում էլի գըթայի ճէ-սիմէսինտէ մանթլուպ վէճճէ, թիճա-րէթթէ տէվամ օլունմասընընն սէպէպի եօլլարընն թէսվիյէ օլմամասընտան նէշէթ իթմէքտէ օլտուզու ճիւմլէյէ մալիւմ պիր քէյֆիյէթ տիր։

Էտիրնէ ճիվարընտան կէօնտէրիլ-մէքտէ օլան պուզտայ վէ սայիրէ Մէրիճ նէհրի իւզերինտէն սալլար Այնօզա կէթիրիլմէքտէ, վէ հալ պու քի, էնայի բահտէ սալլարընն սույա պաթմասը ճիհէթի իլէ թիւճճարա իրաս իթմէքտէ օլան զարար վէ զի-յան եիւզտէ օն, վէ պաղէն տախի եիրմի զուրուշ դատար թախմին օլու-նուպ, պունտան մատատա տախի նադ-լիյէճէ պին տիւրլիւ միւշքիլաթէ տիւշար օլմադատա տըրլար։ Էտիրնէ մ իլայէթի ճիհէթի Շադիյէսինին հասըլաթը աղալիյէսի իսէ, պաղէն ասհապը չիֆթլիքեաթընն անպարը-ըընտա չիւրիւմէքտէ տիր։

Զիւնքի զախիրէ նագլը իչին լա-ղըմ կէլէն մէսարիֆ պաղէն օ զախի-ըէնին դըյմէթինի թէճաղուզ խտէ-յօր։

Պու դապիլտէն օլարադ, թէք-ֆուր տաղը վէ կէլիսպօլու վէ սայիր մահէլլէրին եօլլարը դօրայ կէչիլիր

մահէլլէր օրհատրղ ընտան, իսիալաթ խուսուսունտա տախի թիւճճար պիր թագըմ միւշքիլաթ վէ խայլի զահ-մէթէ տիւշար օլույօր։ Չիւնքի զախի-րէնին իսթէնիլտիի զէմման մահէլլի-նէ վասը լ օլամամտը էօրիւշ ատա-պալար իլէ նադլ վէ իրսալ իթտիրիլ-մէքտէն պաշդա, պիր չարէ սլամա-սընտան նէշէթ իսէյօր։

Հասը լը էտիրնէ իսթթընին եա-գընտա քիշատը, Ցէտէ ադամ իլէ օլ ճիվարլար չիֆիմճիլէրինէ բէր չօդ ֆայտէպսիշ իսիլճէճ յինտէն մատատա, պունտան պէօյլէ կէրէք թէքիր տա-ղը վէ կէլիպօլու վէ Այնօղատա հա-սը լ օլան հէր նէվի էշեա, մէղքիր Ցէտէ ադամը լիմանընա նադլ օլու-նաճադ ատը։

Իշթէ ղիքր օլունան Ցէտէ ադա-ճը օլ վէճհէնէ քէսպի չերէֆ իթտիր-տէն սօղրա, ատթըդ Բուսմ էլի դը-թասընդն էն էհէմմիյէթլի պիր լի-ման չէքլինէ կիրէճէյինէ շիւպհէ օ-լունամամ։

— Հայատար բաշատա եարբլու-ճադ ատմիր եօլ ըրխթըմը իշլն Գը-նալը ատատատ քէշֆ օլունմուշ օլան թաշ մատէնինին իշլէթտիրիլմէսինէ սուհուլէթ կէօրիւլճէճ յինտէն, մէղ-քիր ըրխթըրին միւլթէղիմի պու-լունան զամ խթիհսալ հլէտակի ըտ-սաթ իւզերինէ ատտայի մէղքիրէ թը-ըրվամ թայիֆէսինտէն ըլզամա-մըդատը ամլէլ կէօնտէրմիշ խէտ, ճեզիրէի մէղքիրէ էհալիսի պուն-լարը քիւլլիյէթլի պարատ վէ գաղ-մա վէ քիւրեք իլէ կէլտիրլէրինի կէօ-րիւնճէ, վամանլարընը թէհլիքէ վէ մուխամատատան վիդայէ իթմէք գասը իլէ, ամէլէի մէղքիրէյի իշ-լէրինատն մէնէ գըյամ հլէմիշ օլ-գասը իլէ, ամէլէի մէղքիրէյի իշ-լէրինատն մէնէ գըյամ հլէմիշ օլ-տուգլարընատ, միւլթէղիմ իլէ էհալի պէյնինտէ պաղը մէրթէպէ միւնազատ զուհուրա կէլմէքլէ, պու-նուն իշլն չիմտի հիւքիմէթէ մի-բանատթ օլունմագտա խատուկի լէ-վանթ թայմգ զաղէթասընտա կէօրիւ-միշ տիր։

— Թիճարէթ վէ Նաֆիա նազը-ըը տէվլէթլու Լամհէմ բաշա հաղ-ըէթլերի իլէ թէշրիֆատիի խարիճ-յէ մուավինի օլուպ, էքրօղիսիսն դօմիսիօնու ըէյիսի պուլունան իղ-ղէթլու Համտի պէյ էֆէնտի, վէ դօմիսիօնու մէղքիր աղասընտան սայիր պաղը զէվամ կէշէն կիւն խա-ղինի հիւմայունա ադիմէթլէ, վի-էննա սէրկիսինէ կէօնտէրիլմէսի մուդ-թազայի իրատէի սէնիյէտէն պու-լունան պաղը էշեա վէ ատարը նէֆիսէ-յի մուայէնէ վէ ինթիհսալ իթմիշ օլ-տուգլարը լա Թիւրքիատ ըիվայէթ ի-տիլէյօր։

Պարոն Հիրշ Ցէր սատատէթ վէ ճիվարընդն պիր գըթա խարիթայի ճէսիմէսինի թանդիմ, վէ պունուն վիհնա սէրկիսինատ թէշհիրի իշլն, էքրօղ իսիսն դօմիսիօնունա իշ պին լիրա վերայի տախի դիքր օլունան զաղէթանդն ճիւմլէի ըիվայէթընատ ատը։

Իշպու խարիթա սէքիզ մէթրօ ուզունլուգտա վէ պէշ մէթրօ էնլի-լիքատ վէ Սիմանպօլուն պաշլըճատ էպնիյէի ճէսիմէսինի մուֆատալէն հավի էլ հասը լ զայէթ միւքէմմէլ պիր շէյօլաճադ վէ թանդիմ ու թէրսիմի տախի դօմիսիօն ուղասընտան Մ. Սու-տոյա հավալէ դըլընաճադ ըմը։

— Լամթիւրքինին Բուսճուգտան ալըգ, տէրճ վէ նէշը իյլէտայի պիր թէլէկրաֆնամէ մէալինատն միւսիմէ-պան օլատուգունա կէօրէ, շէհրի մա-յիսին ԷՐրմի իւչունճիւ ադը կիւնիւ Բուսճուգտա զայէթ չիատէթլի պիր պօրտա վէ ադ ապինտէ տէհշէթլի պիր տէ գասըրդա զուհուր իտէրէք, պէշ եիւզ դատար խանէ վէ տիւքքան միւնհէտիմ օլտուղու, վէ Թունա իւ-ղերինտէ պուլունան իքի ղըթա Շա-լուբա պէյլիք սէֆինէնին ղարդ օլ-տուղու, վէ Թէրսանէճէ տահա տա-յիր պիր թադըմ ղարար վէ ղիյան վուդու պուլուպ, պիր խայլի վէֆի-յատթ վէ մէճրուհ տախի օլտուղու աղնաշըլըմըշ ատը։

— Պունատն իքի հաֆթա էվվէլ իքի թիւրք դայըգճըլար, թօքհանէ-տէ դայըգլարընտա պիրի պիրի իլէ գավկա իտիպ, պունլարատն պիրի տիկէրինին դաֆատընա տէմիր դան-ճա իլէ վուրմուշ, վէ եարալանան դայըդճը խատթախանէյէ կէօթիւ-րիւլիւպ ճիւմա իրթէսի կիւնիւ խատ-թախանէտէ էօյմիշ օլտուղու Գուրիճ ո՛Օրիանտա օգունմուշ ատը։

Գունուն կիպի պիր դավկա տա-խի պունատն եիրմի կիւն դատար էվվէլ Եէմիշ իսկէլէսինատ վուդու պուլմուշ տուր։ Շէյլէ քի, պիր Հայ տէլիգանլըը Հալըճ օղլուատն Նէ-միշ իսկէլէսինէ պիր միւշթէրի չը-դարմադ խթէտիքատ, պիր լաղ դա-յըդճը պէյնտա թապիր օլունան դա-յըդճը ալէթի իլէ, մէրդում Հայ դա-յըդճընն դաֆատընա վուրատ, եա-բալամըշ, վէ եարալանան տէր հալ խանէսինէ կէօթիւրիւլիւպ թէտա-վխինէ պաղըմըշ վէ պիր դաշ կիւն զարֆընատա էյիլէշմէյէ եիւզ թութ-մադատ իքէն, պիչարէնին էթրաֆը հիւքիւմէթէ տավատա դալդըշմըշ-սէտ, սօղրատատն Հալըճ օղլու դա-յըդճըլար քեսահեատը իլէ Դատըմ բա-շա քեսահեատը վատըթատը իլէ, պիր տայհ թարիդի իւզրէ, լաղ ըմերդում-ատն պիր իքի լիրա աղընըդ, Հայ տէլիգանլըընա վերիլմիշ տիր։ Ֆա-դաթ կէօրիւնիւր քի, եարա պիչա-ըէնին պէյնինտէ դատար իշլէմիշ օլ-տուղունատն, պու կիւնդերատ մէր-դումուն ղիհնինտէ խիֆֆէթ կէլիպ, էվտէ զապթը միւմքինսիզ օլտուղուն-ատն, փրկիչէ կէօթիւրիւլտիյիւ ի-շիսիլմիշ տիր։

Պու հալը էտէֆ իշթիմալը վու-ղուլինէ սէպէպ, ուֆադ պիր մուա-բաղա օլուպ, վէ պու իսէ, խակէլ-էրատ օլան նիզամընըշլըղլարատն տայիմա հուսուլ կէլմէքատ, վէ պա-լատատ հիքեայէ օլունատուղու վէճհէ, նիճէ ճանլար պէյհուտատ եէրատ էճէլէ դուրատան կիթմէքատ օլտուգլարը մա-էթթէէսիֆ կէօրիւլիյօր։

Խակէլէլէրատ պու ույզունատուղ-լուգլարը վուդույի մէնի իշլն մէն-սուպ օլան խատրէնին նազարը տիպ-դաթընը տավէթ իյլէրիզ։

— Այլան վիլայէթի ճէլիլէսի վա-լիսի տէվլէթլու Սատրդ բաշա հաղ-ըէթլերինին Թէրսանէի ամիրէատէն ըիւքիւպինէ թախտա դըլընան Խա-մայիլ նամ վաբօրա բաբիպէն մահէլ-լի մէմուրյէթինէ միւթէվէճճիհէն տիւնքի կիւն Ցէր սատատէթատէն աղի-մէթ իյլէմիշ տիր։

— Կէչէնլերատ Պուտա դապը-ճարարընա աղիմէթ պույուրմուշ օլան տէվլէթլու Հալիմ վէ Գապուլի վէ խամայիլ բաշալար հաղրատը, պու-քերրէ Ցէր սատատէթ ավտէթ վէ միւվասէլէթ իյլէմիշլեր տիր։

— Ցէր սատատէթ Ալէմանեա սէ-ֆիրի դօնթ Գայսէրլէնկ պէրայի թէպ-տիլի հավա, մէէզունէն վէ մուվադ-դաթէն պունատն ադատմ Պերլինէ աղիմէթ իյլէմիշ խոր։ Պու տէֆա-ալընան խապէրլերի կէօրէ, սէֆիրի միւմայիլէյհ թահսիլի սիհհէթ իտիպ, օրատատ Ալէմանեա դօնթմէսլերինատն պիրի իլէ էվլէնմիշ, վէ քէնտիսինին միւտտէթի մէզունիյէթի, կէլէճէք թըշրինի սանիտէ խիմամ պուլարագ Ցէր սատատէթ վ իւրուտի մէմուլ պուլունմուշ իսէտ, մէթպուի ճա-նիպինատէն տահա պէօրիւք մէմուրի-յէթլէ Պերլինատ իսթիհատամը միւլա-հազա օլտուղունատն, արթըդ Ցէր սատատէթ ավտէթինին պիրազ շիւպ-հէլի օլտուղու ասնաշըլըմըշ ատը։

— Եէմէնէ սէվգ վէ իրսալը միւգթազայի իրատէի սէնիյէտէն օլան թապուրու նազլէ մէմուր վաբօր, Եէ-մէն վալիսի տէվլէթլու բաշա հաղ-ըէթլերի իլէ Փըրդայի Եումանիյէտ պուլունան պաղը իմէյայի տաքերի-յէ իհսան պույրուլան մուրատատ վէ ատի Օսմանի վէ Մէճիսի նիշանը ղիյ-շանլարընը համիլ պուլունան եավերի հարպը Շեհրիյարի իզղէթլու Սիւլեյ-ման պէյ պէրատպէր օլտուղու հարատ, կէչէն ճիւմա կիւնիւ Սուտա լիմանը-նա միւվասլէթ վէ թատուրու վէ լէվազիմատթընը պէրատպէր ադարագ Հատիտ ճանիպինէ կիթտիյի Կիրիտ զաղէթասընտա օգունմուշ տուր։

— Կէչէն պին իքի եիւզ սէքսէն եէտի վէ սէքիզ սէնէլէրինատ Ճայլան վիլայէթի տախիլինատ պուլունան ադնատրն տատէտի իլէ, պունատն ատրդ վէ թահսիլ օլունան բուսումուն մըդ-տարընը միւպէյլերին ճէտվիլ տիր։

Մըդտարը բուսում Ղրշ.	Մըդտարը ադնամ Ասէտ.	
4.384.636	1,096.409	Սարուխան.
2.669.168	667.278	Այդն.
1.709.673	488.478	Մինթէշա.
2.701.380	675.345	Իզմիր.
11.465.857	2.927.524	Եէքիւն.

սէնէ 1288.

Մըդտարը բուսում Ղրշ.	Մըդտարը ադնամ Ասէտ.	
4.783.140	1,196.285	Սարուխան.
2.849.516	712.379	Այդն.
1.822.842	520.812	Մինթէշա.
2.834.668	708.667	Իզմիր.
12.292.166	3,138.143	Եէքիւն.

Պալատէ մուհարրեր ճէտվէլէ նա-զարէն, սէքսէն եէտի սէնէսինէ նիա-պէթլէ, սէքսէն սէքիզ սէնէսի ադ-նամընատ իքի եիւզ օն պին ալթը եիւզ օն տօղուզ ֆաղլա կէօրիւն-տիյի կիպի, ադնամ բուսումունատ տախի սէքիզ եիւզ եիրմի ալթը պին իւչ եիւզ տօղուզ զուրուշ ֆաղլա կէօրիւնմիւշ, վէ իշ պու ղիյատէլիք էհալինին ճանիպի հիքիմէթատն պիր կէօնա բէնճիատ խորլմէսի իլէ, հատատ կէլմէյիպ, անճադ թէսնի-լաթ վէ թէշվիզաթը վարբատան նէշէթ իթմիշ օլտուղու տէրքեար ատը։

— Կէչէնլերատ միւսաֆիրէթէն Ցէր սատատէթ կէլիպ, մուախիրէն Բուսիա սէվահիլինէ կիթմիշ օլան Ամէրիգա ըէյիսինին մախատամի մը-թըը կրանթ իլէ ճէնէրալ Շերման պուրատան Սէվասթօբոլա ադիմէթլէ, օրալարը վէ սօղրատան Գաֆգասիա թարաֆլարընը կէզտիրմէքտէն սօղրա, շէհրի Նիսան նիհայէթինատ Թիֆլիսէ միւվասէլէթ վէ պիր դաշ կիւն մու-բարինատ օրատան տախի հարէքէթ-լէ Մօսքուատա կիտերէք, հաշմէթլու Բուսիա իմբէրատթօրու հաղրէթլերի, օրատատ պուլունմադլա, շէհրի մայիսին եէտինճի կիւնիւ հուզուրունա չըդ-բադ, միւշարիլէյհ իլէ միւլադաթ իտիպ, սօղրա Բէթէրսպուրկա կիթ-մէք իւզրէ Մօսքով շէհրինատէն տա-խի չըդմըշ օլտուղու էվրադը հավա-տիատ կէօրիւլմիշ տիր։

— Զօդ վաղըթատն պէրու Պէյ օղլունատ պադդալըգ իտիպ, պիր խայլի բարտ դաղանարդատան սօղրա,

Եունանիսթանտա վադը մէմլէքէթի պուլունան Դարեանէսիյէ կիթմիշ օլան քիմէանէյի էտնայի բահտէ Արմանի-թաքի նամ հայատատ ֆըրդասը թու-թուպ, տաղա կէօմիւրմիշ վէ մէր-գումուն սալը վերիլմէսի իշլն իքի պին լիրա թալեպ օլունադատա իտու-կինատէն, ֆամիլեասընդն օ գատար բարայը ճէմ վէ թէտարիքատէն ահիպ գալարադ խէլէճան իւզրէ պուլուն-տուղու ֆատ տիւ Պոսֆորատա եադըը-մըշ ատը։

— Պուլկար էքսարղը թարաֆը-տան կէչէնատ նէշը օլունմուշ օլան պիր մէքթուպու ումումի բուհանի-նին Եունանիսթան վէ Միսիէքէթէյ-նէ կէօնտէրիլ էսինէ Եունան էլչիսի իլէ, Մէմլէքէթէն Դարու քէթիսու-տասը միւվաֆադատթ իտիրմիշ իտ՝ատ։ Բուսիա մէմլէքի իքի իլէ Սըրպիսթանա կէօնտէրիլմէսինէ Բուսիա սէֆարէթի իլէ Սըրպիսթան Դարու քէթիսուտա-սը թարաֆլարընատ միւվաֆֆէգատթ օլունարադ, օլ վէճհէլ կէօնտէրիլմիշ օլտուղունա զաղէթասար եադըյօր։

— Հօճա պէյատէ դօլէրա զուհուր իթմիշ օլտուղունատ, մէճլիսի ու-մուրու սրհհիյէ կէչէն բէնճէմիսի կիւնիւ ֆէվզ էլատտ օլարագ թօք-ըանարադ, օլ թարաֆլարատ Ցէր սատատէթ իմանընա վիլայատ իտտ-ճէք սէֆինէլէրին գարանթինայա վադ օլունմասընա գարար վերմիշ օլտու-ղունու ըա Թիւրքիատ եադըյօր։

Հէր սէնէ ատէթ օլտուղու վիճհ իւզրէ, պու սէնէ տախի եարընքի բաղար կիւնիւ էրմէնիլէրին ան իքին-ճի սահմանագրութիւն տէվրի սէնէ-վ իսինին զիյնէթի Հիւնքեար իսկէլէ-սինատ իճրա օլունաճադը կիպի, Մանզումէի էֆքեար զաղէթայի միւ-թէպերի միւէլլիֆի կարապետ էֆէնտի ֆանատեանընդն թահրը իտարէսինատ օլան Սամսթիատաքի Ադապեան մէքթէպի գըզ չօճուգլարը իլէ Ֆէ-նէրատէքի ֆանատեան մէքթէպի էր-քէք չօճուգլարը պիր վաբօրու ճէսի-մէ բաբիպէն զիյնէթի մէղքիրէյի իճրա զըմընատա եարընքի բաղար կիւնիւ, Պէօյուքտերէտ Զիֆֆի սու-յու նամ մահէլլի սիլքիչայէ կիտէ-ճէքլերինատէն, օլ պատատ թէրթի-պաթը միւքեմմէլ իճրա օլունմուշ օլ-տուգ։ կիպի, 600 քեսանէ տախի իքի տէֆատատ թատմ վերիլճէճէյի վէ վաբօր նա՝լունու իլէ մէսայիֆա-թը սայիրէ իշլնատ օլարագ, ի ճրէթի մուայէնէ նիատ վէ էրքէք թայիֆէսինէ իքիշէր սիմ մէճիսիյէ, վէ չօճուգ լարա տախի պիրէր սիմ մէճիսիյէ թայեին զըլընմը։ օլտուղունատ, կէրէք միլլէթի էրմէնիյանատ վէ կէրէք մի-լլի սայիրէատէն թէշրիֆէ բաղպէթ խանէրեր իհթիրամ իլէ դատատ օլու-նաճադլարը, զաղէթայի մէղքիր թարաֆընատ խատատէթէն իլան զը-լընը։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Վաշինկթոն 3 յունիս։

Ինկիլիզ վէ Ամերիգալը վէքիլերատէն եէնի պիր գօմիսիօն թէշքիլ իլէ, տօղա-յատան օլան զարարլարա տայիր պիր մու-զավէլէնամէ թէրթիպինէ մէմուր պու-լունմուշ տուր։

Փարիս 4 յունիս։

Հէնուզ Ալէման ատքերլերինին օթուր-մագտա օլտուգլարը էյալէթլերատէն չը-գտրըմալարը իշլն Ալէմանեա իլէ Ֆրան-սա արասընատա պիր իթթիֆագ ատ օլու-նաճաղը սէօյլէնիյօր։

Վիէննա 4 յունիս։

Բարլամէնթօ մահը հալին 15 լինտէ գալանաճագ տըր։

Պէրլին 4 յունիս։

Մէլէթ մէճլիսի քէպիրինէ եագընատա

ձիվիթիլերէ գարշը պիր գանուն լայինաը թադոիմ վէ իհալէ օլունանաղ տուր։

Մատրիտ 4 յունիս։

Սպանիա մէճլիսլերինուէ չէտիս միւ-պահասալար օլտուգտան սօղրա, մարէշալ Սէրրանօնուն Գարլիսթլէր իլէ իմզալատը-ղը մուգավէլէնամէ, 22 գարշը գուրա պուլունարաղ, 140 արա իլէ թանսին գը-լընմրլ տուր։

Վիէննա 6 յունիս։

Բում էլի էհանը	73,60
Աւսթրօ Օթօման պանդա	135,50
Գրէտի Աւսթրօ Թիւրք	124,50
Անկլօ պանդ	318,80
Ամիս	110

Սալընդզ Բում էլի էհանը սրանը-ըյոր։

Հայտնիլու Աւսթրիա խնբէրաթօրու խաթթը ուէսիի իլէ պիր նամէ եաղրպ, վալիտէսի օլան Արշիսուշէսա Սօֆիէնին մէֆաթը միւնասէպէթի իլէ սիրսիլի գը-բարիյէյէ իպրաղ օլունան սասրը թէվէճ-ճիւհ վէ մէվէսաէթանն սօլայը էհալիսէն թէչէքիր իթմիշ սիր։

Ցէպրէցինուէ պէրէքէթլի եաղմուր եաղրպ մահասլաթին արթմասընա պէօ-յիւք իւմիպէր հասրլ օլմուշ տուր։

Պէլգրէշ 6 յունիս։

Թիւթիւնին եէսի վահիա ուսուլու մէվքբի իճրասէ վազ օլունմասընան սօ-լայը, իշ պու մահասլու եէթիշտիրէն չէրիթճիլէր, եէսկէրինուէ օլան թիւթիւն-լերի Ջէմի զումբանեսարնա սաթմայա սալէթ օլունմուշլար սրը։

Փարիս 6 յունիս։

Բում էլի էհանը 471 Ֆր։

Մ. Կէվի մէպուսանը միլլէթ մէճլի-սինէ եէնիսէն բէյնս ինթիխապ օլունմուշ տուր։

Պանդանին պէկանչօսու դայէթ մէմ-նուն օլունուր սուրէթէ օլասուզու կէ-սի, ադէտ տսին չօղաս սրը։

Բօնա 6 յունիս։

Մաթպասսի թէօնէթի իլէ մանդուս օլան քէսանա ավքը ումումի օլասուզու հայտէթլու Նիմալեա գրալը թարաֆընան էմր օլունմուշ տուր։

Թէհրան 5 յունիս։

(ԲԷՍՄԻ)

Նէհամէթլու Իրան շահը հաղրէթլերի մազամը վէզարէթ միւսթէշարը սէվգէթ-լու Մեկքօն խան հաղրէթլերինէ Ազիմ իլ միւլիք իւնվանընը իթա պույուրմուշ տուր։

Փարիս 5 յունիս։

Մարէշալ Վայլան վէֆաթ էյլէտի։

Միլլէթ մէճլիսի, գանունու ճէտիսի ասաքէրիսէ, իրսամէթի ասքէրիյէ սէֆէ-րիյէ միւսասէթինին պէշ սէնէ օլմասընը հալի օլան պէնա իւզերինէ միւպահասա խէյօր։ Մ. Քէլլէր վէ Մ. Թրասի, միւս-տէթի մէպբիրլէրինին, իւչ սէնէյէ թէնզիլ օլունմասընը թալէպ իսթյօրլար։

Բօնա 5 յունիս։

Մէպուսան մէճլիսի, հարպիյէ նա-զարէթինին պիւտճէսինի թահսին վէ դա-սրուլ իլէմիշ սիր։

Լօնտրա 5 յունիս։

Աբիզատէկեան գամարասը, Ալասա-նա մէսէլէսի հաղընսա լօրա Ռիսէլին թէբլիֆինի պու կիւն թահթը միւսպահա-սայա ալմայա պաշլամըշ սրը։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

1872 Մայիս 27։

Լիրայի Օսմ. 100 դրչ. հիսապը իլէ։

Ենկիլիզ լիրասը	109—	փր.
Ֆրանսըզ ալթունու	86—38	»
Բօլ	89—10	»
Գրեկիյ ալթունու	51—12	»
Պէյաղ Ամէնտիյէ (ֆարդը)	1—31	»
Պէյլիք վէ մէթալիք (ֆարդը)	105—25	»
Գագըր	120—10	»

ԴԱԼԱԹԱ ԲԻԱՁԱՍԸ

Մայիս 26	Ամիսամ գաբանաը	59-14
» 27	Սապսոն տէյրար	59-16
» »	Սաաթ 4	59-17

1865 իսթիղրարը գուրուշ էլէքիրմի	364-	50
1863 » » »	355-	—
1869 »	314-	50
Սօսիէթէ մէնէրալ	12-	20
Գրէտի » գուրուշ էսքիք	16-	—
Շրմէնտալֆէր աէհմ	171-	—

Սօսիէթէ Աւսթրօ Թիւրք 10 3/4։

Թրանմայ 1304։

Սթամպոլ պանգասը ապսիօնղարը 1 1/2։

Մայիսին 25 ինճի բէրշէմպէ կիւնիւ, Էրմէնի Գաթօլիկի միլլէթինա-ան պիր դաչ զէվաթ ֆաղիլէթլու բաթրիք էֆէնտի հազրէթլերինէ կի-ամպ, միլլէթին գանունա ընը պիր ան էվվել թանդիմ վէ թասսիգինէ հիմմէթ պույուրմասընը նիյաղ իթ-միշլեր իսէտ, բաթրիք հազրէթլե-րի, քէնտիսինին տսին պու արզուսէ օլսուզունու պիլ պէյան, ֆաղաթ պաղը ուֆաղ մահզուրբար կէօսթմէ-լերէրէ, վէ եաղըն կիւնլերսէ թէս ալիյէ-բէզիր օլաճաղ ընը պիլսիրմիշ սիր վէ պէօյլէճէ մուսմայիլէ յհիմ դէվաթ մու-ֆարէզաթ իթմիշլեր սիր։

— Մուխալիֆիմիզ օլան միլլէթ-սաշլարընդզան մէօհուրու հիչ պիր մա-զանսա վէ զարուրատա իշլէմէսի-յի, վէ հաթթա թէ եէնինա գասրն իսմինէ պիր իրմա խապեր վէ իրմիշ իքէն, մահալինէ կէօթիւրու լսուբ-սէ գասրլ օլունմայընպ, մէօհուրու եը ըթբէմբէշ օլասուզունու պիղլեր սա-խի կէօգիմիզ իլէ կէօրմիշիզ սիր։

Աղնատը՞ն մը ա սէոի պօղոգ Սէ-սա։

— Բերշէմպէ կիւնիւ Պէօյիքտէ-բէսէ, վէ սիւնդի ճումա կիւնիւ Ղա-լաթասա Ցիսուս ֆրէկիչ քիլիսէսինէ մուխալիֆ օլան միլլէթասշլարը ըղ-մէճլիս էթմիշլեր, վէ պու մէճլիս-լերէսէ միւթէպէրանէտէն պիր դաչ քիշի պիրգիմ իլէ իթթիֆաղ վէ մու-հասպէթ իթմէք արզուսինէ պու-լունմուշլար խսէսէ, իշխիլիշէ նա-զարէն սապրդ բաթրիք Հասսուն Է-ֆէնտի սօնունա գասսա, սէօզլէրին-էսէ սապիթ տուրմայը ահալլայի թէշ-վիդ իթմէքտէյմիշ, վէ նիհայէթ ֆրէկիչ քիլիսէսինէ թէճէմմիւ խանն ճէմասթի բաթրիքի վէ անընն մէօհիս-բիս դասրլ իսէմէյէճէքլէրինի ըէ-յիսի մէճլիս սասաէթլու վարդան պէյ հազրէթլերինէ պիրսիրմիշլեր սիր, վէ վարդան պէյ հազրէթլերի տսին, պունսան պէօյլէ պիր իշ գալճասրդընը ահալլայէ պիրսիրմիշ, ֆ կիչէն մուֆա էդասթ իթմիշ վէ պէօյլէճէ մէճլիս տսին սաղբլը-ը սրը։

Սթամպոլ բուրմ 26 մայիս 1872։

Միւէլլիֆ։

Թարիֆէ հաճէթ օլմասրդը վէճն իսդ-ըէ մալիսիս տօսթանէլերի տիր քի սա-յիր միլլէթլերսէ էմսալլերի պուլունսու-դու միսլլու Էրմէնի Գաթօլիք միլլէթինա-էն տսին պաղբլարը էսգասը միւթէնէ-վիյէյէ մէպնի, խանսէ վէ մանգասա վէ տիւ-քնան վէ արասը հալիյէ կիսի օլան էմ-լաքլարը եա թէէմմանթ վէ եախսա պիլ-լա պէտէլ միւվազա օլարադ սուրէթի դաթիսէ ավէրին էօհանէսինէ ֆէրաղ իթ-մէքտէ պուլունմուշլար սրը։

Պու դասիլտէն օլարադ, Էրմէնի միլ-լէթասշլարընդզան պիրիսի պօղոգ իշի դարիյէլերինէն պիր մահալոէ ալթը եիւզ կիրա արասը հալիյէ միւպայա իսիպ, միլլէթիմիզէն պիրիսինին էօհանէսինէ ֆէրաղընը եիւրիւթտիւքտէն սօղրա, քէն-տի մալինէն վէ պէտէլինէն օլարադ, արասը մէգբիւրիւն իւզերինէ տէօրթ պաղ մէնզիլինչա իթտիրիպ, քէնտիսինին թանը թասարրուֆընա օլարադ խսա-բէ իյէտիյի պրատա, մէֆրուզան լէյհին վէֆաթը զուհուր խտէրէք, մէրգումանն դէվմէսի վէ էվլատլարը Էրզրուրում նի-զամնամէսինէ միւթասէսիֆ իյլէսիքլէրի հարամ ֆիս զուլիմ տավարա դալդրչարադ արասը մէգքիր իլէ խանէի մէզգուրտ-պի զայրի հաղրնի զասրթ իթմէք վասի-սինէ պուլունմուշ չրար։

Գէզալիք միլլէթիմիզէն պիր բանի-պին քէնտի մալի օլուպ, ֆաղաթ էճնի-յէթիէն հէսիրէսի էօհանէսինէ ֆէրաղ իթ-տիրմիշ օլասուզու արասա վէ էպնիյէ, բա-հիպի մէրգումանն թանէթը խասրէսինէ պուլունմասուզու սրրասա, բահիպի մէր-գումա վէ ֆաթ իսրպ, մուսիսիէրէն հէմ-չիրէսի տսին վէֆաթ էյլէմիշ, վէ չու-հասրէ բահիպի մութէվէֆանընն թէրէքէ-սինուն մէրգումէ հէմչիրիսինէ չէրան պիր չէյ իսասէթի իթմէյպ, ֆաղաթ չէրան մէրասիսսրը օլան զաթ թարաֆընան մէրգումէ խասթունն Էրզրուրում նի-զամնամէսինէ թասլի օլան վարիսլերինէ պիր մրդասր չէյ իքրամ օլունմասրդ էմ-լաքը մէվրուսէնին տէվր ու ֆէրաղի իլէ իհզաղը հաղգ իսրիմէսի պիտէֆաթ քէն-տուէրինէ թէբլիֆ օլունմուշ խսէսէ, պեղ պունարը վարիսէվրին էօհանէսինէ պուլասուզ տէյէրէք ֆիլզուլի տսին-սա դաղգբչարադ պի ղայրը հաղգն զասրթ իթմէք սէվասը իլէ իչպու չրդան չար-չէմանի կիւնիւ Պապը սպէտ կէտիրմիշլեր։

Վէ սայիֆ իւզ զէքր իրի խասուսասա մէֆրուզն լէյհի մէրգումէ վէ մէրգումէ մի-թէվէֆարարը թարաֆլարն թանդիմ վէ միլլէթիմիզ բաթրիքիանէսինէ թէա-ճիլ պիրլէ, ասլ մալ սահիպլէրինէ իթա ղէլնիլնէ մ ասասասադ սէնէսինի ահքեա-մրնճա էհլաքը մէղուսրէյի զասրի իթ-մէք սէվասընան պույունմէյէրին հաղգ վէ սէլամէթլերի օլմասընը կիւն կիսի ասիրլասր օլասուզունան, չու իսասսայը վանիկէրինանէն կէրի տասրսադ կէլմէպ սէքիզ կիւնէ տէկին ուզաշմասրդը, վէ չայէտ եէնէ մուզայիրէ սէմիթէ պուլու-նանաղ օլսրբ իսէ իսրէթի ալէմ օլմաղ խզրէ խոմէրի վէ չու նանադգ թէչէպ-պիսսինինի զաղէթալար վասրթալերի իսէ թաֆիսիէնն նէչր ու իթիչա զէլբնա-ճաղը բէչինէն մալիսմէրի օլասն, վէ պու-կիսի վասուսամ թէպասրը սալթանաթը սէնիյէսէն պուլունան միլլէթլերին բաթ-րիքիանէսէրինին սիֆիլլերինէ սիւչն պասրարընն տսին սրթզդ տսէմի իթմ-պարընա մուվֆասի օլուպ, պունուն տա-խի իսէրիսի ալընմաղ իւզրէ իճասրնին իճ-բասընա պասրզմաղ էլզէմ պիր մասսէ իսասկի իսթաբ օլունասն իչն ի պու իսանը աճիսանէմի զաղէթանրդն իւք նիսասէսինինի սերճն թաղ ու նէչր պույուրմանրդ իսթիսաս օլունսուր։

Ս. Ա.

ՊԱՏՈՏՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ներկայ պաշտօնական յայտարարու-թիւնը ի լոյս աշխարհի կը հրատարակենք թէ, Ցակոբոս Վարդապետ Զիլինկիրեան անուանեալ անձին ձեռամբ կամ միջոցաւ կատարուած բոլոր ամուսնութիւնները սն-վաւեր եւ ապօրինաւոր են, եւ՝ եւ է պարագայի տակ մեր օրէնքը ո՛չ կը ճանչնայ եւ ոչ կը պաշտպանէ զանոնք, որովհետեւ անոնք ոչ միայն մեր ժողովրդեանը սահմանեալ օրէնքը եւ սովորութեանցը հակառակ ընթացիք կատարուած են, այլ եւ Ս. Աւետարանի պարզ եւ անխափանելի կանոնաց դէմ մեղանչելով։

Այդ անձը ասկէ քանի մը տարի առաջ եկեղեցական բարեկարգութիւնը պատրուակ ընելով յաջողած է մեր ժողովրդական տումարին մէջ արձանագրուել. սակայն Հայաստանեայց Աւետարանական եկեղեցին հետ մնաց ո եւ է յարաբերութիւն մը ունեցած չէ, նորա ոչ պաշտօնեայ է եւ ոչ իսկ անդամ։

Այս իրողութենէն պարզ կը հասկըցուի որ նա՝ ըստ կանոնի Հայաստանեայց Աւետարանական եկեղեցւոյ, ոչ իրաւունք ունի եւ ոչ արտօնութիւն մինչեւ անդամ օրինաւոր եւ անմեղ ամուսնութեանց մէջ «պսակի» պաշտօնը կատարելու. եւ ուստի մեր օրէնքը բնաւ մէկ ատեն մը այդ թոյլատուութիւնը իրեն ըրած չէ, որքան անգամ որ ինք յանդգնած է կատարելու, բոլորը գողտնի եւ խարդախօրէն կատարուած են, եւ հետեւապէս անվաւեր եւ պատժապարտ դատապարտեալ են առաջի օրէնքաց։

Արդ միտքս հասարակութիւնը այսպիսի ծանր վտանգէ մը զգուշացնելս համար, ներկայիս ի ծանուցանենք որ, յիշեալ վարդապետը արդարութեան կոչմանէ արդէն քաշուելու վրայ է. որպէս զի իր ըրածներուն պատասխանատուութիւնն եւ օրինաց դատապարտութիւնը կրէ։

Գալատիոյ Գոգոքական
Գոլովրդեան։ (Կնիք)
Կ. Գպիս 1872 մայիս 24։

Մէճմուանդն 1877 նիզամիյէսուն պագրէ վէ ֆիլիսոֆ։

Զարմանալի բան։ Յերմն Գապպն անձնական անսխալութիւնը, ոչն որ ոչ եր։ Պոնսուել իին հասար "հաւատոյ ժաս ժէր" և Ցիսուսեան հօր կալլերանեայ համար "հակասութիւն և անհնարութիւն", Դերմանիոյ բանադրող անսխալական եպիսկոպոսաց համար ալ "մեծ խաբէութիւն" մէջ եղեր։ Այս եպիսկոպոսաց քանից և մեաց համեմատ Պապը ոչն ատեն միայն անսխալ է երբոր եկեղեցիին վարդապետական ճշմարտութիւն մի կը յայտարարէ, և այս ճշմարտութիւնները ճանչնալու համար պէտք է ոչ թէ Պապը և թէ եկեղեցին քննեն յայտնութեան երկու աղբիւրները. այսինքն Ս. գիրքը, յորում գրած է Աստուած իւր ճշմարտութեան խօսքերը, և աւանդութիւնը, որ է ընդ քննել ուղղափառութեան բոլոր մասնաւոր եկեղեցիները դիտնալու համար, թէ ինչ խնամով ի նաքուած է այս ինչ խօսքը ամեն ժամանակ և ամեն տեղ։ Սակայն թէ այս այսպէս է, ուրեմն ինչ բանի վրայ կը կայանայ անսխալութեան վարդապետութիւնը։ Ի՞նչպէս ուղղափառ կրնան եղեր մեծ անսխալական և հականսխալական եպիսկոպոսները այս յեմանց շատերը և մասնաւորապէս իտալացիք տակաւին հաստատուն կը կենան իրենց տուած քուէին վրայ։ Հիմա կիմանամ ինչպէս Ցոլլինկեր և իւր կուսակիցները կը ըսեր են յայտարարութիւն մի ընել ճշմարտութեան թէ՝ հանդերձ իրենց տուած բանադրանքովը՝ իրենք ղիրենք ուղղափառ կը դային և էին։ Յայտարարութիւն մը, զոր ես չեմ կարող իմանալ թէ ինչպէս ընդունելի կը ցուցնէ Ցոլլինկերեանց եկեղեցիին բաժնուելին, որուն մինչև ցայժմամ մասնակից եղած էին, ուրիշ եկեղեցի մի կազմելու համար "հնոց ուղղափառաց" անուամբ ի։

բը թէ ճշմարիտ կաթողիկէութիւնը, որ մի է առաքելական եկեղեցիէն յառաջ գալուն համար և զրոյն որ Յիսուս Քրիստոս կազմեց մի, սուրբ, անարատ և ամբիծ, կարենայ ծերանալ և կամ բծաւորիլ, որով կարենայ հանդիսիլ առելի մի՝ 'ի հարկէ բաժնուելու անկից։ Հաստատուն մնալու համար 'ի ճշմարտութեան և յաւերժութեան։ Հիմա կիսմանամ թէ ինչպէս Աստուածաբան մի կարենայ հրատարակել, առանց ընդդիմաբան մը դտնելու, Դենուա քաղաքը սրսուած ուղղափառական Օրադրոյ մի մէջ թէ կը սխալի Պապը՝ երբոր եկեղեցւոյն հետ միացեալ չիսսիր և կրնայ դայլ ևս սխալցնել ուրիշ որևիցէ մարդու մը պէս, մանաւանդ թէ ուրիշէն աւելի՝ իր աստիճանին և իշխանութեան պատճառող աղդեցութեանը համար՝ երբոր անոնցմով կը զեղծանի։ Նման այս վարդապետութեան՝ Դեր. Պոնոմելլի հաստու եղանակաւ ժխտելէն վերջը թէ Ընորիոս Պապը սխալած չէ, (որպէս զի անարատ ցուցնէ անոր վրայ քահանայապետական անսխալութիւնը), կաւելցնէ այս խօսքը. "Ոնորիոս ոչ թէ իբր Պապ խօսեցաւ, "այլ իբր սոսկական վարդապետ մի։"

Պապին անսխալութիւնը ոչ թէ քահանայապետական աթոռոյն վրայ նստող մարդոյն միայն սեփական է, անկախ բոլորովին եկեղեցւոյ անսխալութենէն։ Պապը ոչ թէ տարարող վարդապետութեան այլ պարդ առաջարկիչ մի։ Այն-տանեն միայն անսխալ է Պապը՝ երբոր եկեղեցւոյն հետ և 'ի ձեռն եկեղեցւոյն կը խօսի։ ուստի ինքն դործիք մ'է միայն եկեղեցւոյն։ Եթէ այս այսպէս է, յայտնի է թէ Վատիկանեան ժողովքին վարդապետութիւնը նորելուկ բան մի չէ։ ինքն կառաջարկէ միայն հաւատալու այն բանին՝ որ միշտ հաւատացուած է։ Բայց այն ատեն ի՞նչ զանազանութիւն կայ Պապին անսխալութեան և եկեղեցւոյն որևիցէ ամենափոքր անդամին անսխալութեան մէջ։ Ոչ ոք մեզմէ կրնայ խաբուիլ և խաբել հաւատոյ և բարոյից նիւթերուն մէջ՝ երբոր նոյն իսկ եկեղեցին իր հաւատացածը և ուսուցածը կը հաւատայ և կուսուցանէ։ Իսկ եկեղեցւոյն ուսուցանող մասին վրայ խօսելով՝ այս զանազանութիւնը կը դրանանք որ, ինչպէս որ ժողովրդապետ մի իւր պաշտօնին իրաւասութեամբը կրնայ իւր ժողովրդապետութեան միայն, այսպէս Պապն ալ իւր քահանայապետական աստիճանին համար կրնայ ինքն միայն ուսուցանել բոլոր եկեղեցւոյն, որովհետև այս առմամբ նա է միայն ընդհանուր վարդապետ եկեղեցւոյ։

Բայց արդեօք այս է Վատիկանեան որոշողութեան ճշմարիտ իմաստը։ Եթէ այս է, ի՞նչու համար բոլոր եպիսկոպոսներէն և Աստուածաբաններէն ամենն ալ հաւատարակեր միևնոյն եղանակաւ չեն իմանար զայն, մանաւանդ թէ կը տարբերին մէջերնին և մէկմէկու հակառակ կը խօսին։ Օրինակ պէտք է ըսենք որ այս դորձոյն մէջ մեծ երկդիմութիւն մի կայ։

Արդեօք այս երկդիմութիւնը նոյն որոշողութեան սխալ ըլլալէն յառաջ կուգայ թէ մեզմէն ըլլալէն։ Սխալած չկրնար ըլլալ, որովհետև եկեղեցին ոչ երբէք կը սխալի հաւատոյ նիւթի մի մէջ, նաև երբոր գրուեալ ըլլայ։ ուստի ես առաւել չկ'նար սխալիլ երբոր մէկ ժողովքին մէջ միացեալ բլլայ իրեն ներկայացուցիչներով՝ այսինքն եպիսկոպոսներով։ եկեղեցին սխալած է ըսելու համար՝ պէտք էր որ ըսէինք թէ Վատիկանու ժողովքը տիեզերական եղած չըլլար դոնէ անսխալութեան մասին մէջ։ Գիտեմ որ այս բանն ալ շատ մարդիկներէն ըսուեցաւ և կրկնուեցաւ բայց արդեամբ ա՞յնպէս է։

Սակայն կրնայ ըլլալ, ինչպէս ըսին շատերը և կըսեն տակաւին որ ժողովքին հայրերը շտապէն ստիպուելով ձևակերպած ըլլան անսխալութեան վարդապետութիւնը, առանց յառաջագոյն եպիսկոպոսաց և եկեղեցւոյն խընդրոյն վրայ խօսելու, որն որ պէտք էր յառաջել քան զինդիրը քահանայապետին, ինչպէս որ արշալոյսը կը յառաջէ քան զծագումն արեգական, և այս խնդիրը ուրիշ նիստի պիտի ձգուեր, որն որ Աստուած գիտէ երբ պիտի ըլլայ։ Եւ այսպէս ահա անսխալութեան վարդապետութեան օրինակը պակասելով բուն լուսոյ աղբիւրէն մթին եղած է և երկդիմի իմաստից նշաւակ ուստի և զանազան և հակառակ մեկնութեանց յարմար։ Ինչ և իցէ, այս միայն յայտնի է որ մենք չենք գիտեր պարզապէս թէ ա՞ն է ճշմարիտ առարկայն որ մեզի հաւատալու կառաջարկուի, որով մարդս 'ի բնութենէ կը սխալուի 'ի կախ թողլով իւր հաւատոյ ներդործութիւնը։

Դեր. Պոնոմելլիին դրուածները հօր Կալլերանեայ և Գերմանիոյ եպիսկոպոսաց դրուածոյ հետ բաղդատելով, այս հետեւութիւնը կը բնանք հանել թէ, ստոյգ է որ Պապին անսխալութիւնը "անձնական" չը կրնար ըլլալ, որովհետև "մեծ խաբեութիւն" մ'է, "հակասութիւն և անհնարութիւն", յայտնի սխալ մի եկեղեցւոյ անսխալութեան դէմ, ուստի Վատիկանեան ժողովոյն վճիռը այս իմաստը չկրնար պարունակել։

Եւ սակայն մեր եպիսկոպոսը իբր հաւատոյ մաս մեզի կը ներկայացնէ զայն, նման այն վարդապետութեան՝ որ կուսուցանէ թէ Յիսուս Քրիստոս ներկայ է իրապէս 'ի սուրբ Հաղորդութեան, ուստի և "դարանակալ և թշնամի եկեղեցւոյ" կը կոչէ զմեզ "աւելի վատնդաւոր քան զբանապաշտս և զանհաւատս"։ Այս կեղտը անհաւատից ծաղրը կը շարժէ մեր վրայ և բարի ուղղափառաց անվստահութիւնը, որոնք դժբախտաբար խարուած են այս նիւթիս մէջ մեր եպիսկոպոսին և կղերին մեծ մասին հետ։ Մեծ թշուառութիւն մի կը սեպենք այս բանը, վասն զի հերձուած մ'է՝ որ նոյն իսկ միևնոյն եկեղեցւոյ զաւակաց մէջ կը ծնանի, որոնք 'ի մի Քրիստոս կը հաւատան և միևնոյն կրօնից պաշտպան են, թշուառութիւն մի որ կը սոսկացնէ զմեզ յիշեցնելով սեռառն մերոյ այս խօսքը թէ, թագաւորութիւն բաժանեալ յանձն իւր աւերի։

Ի՞նչ մեծ բարերարութիւն կընէիք մեզի մեծապատիւ Ցնօրէն, եթէ ուղղափառական ճշմարտութեան սերէն և ձեր մաց լուսաւորեալ վառեալ այնպիսի բաներ դրէիք որոնք լոյս ծագէին այս խաւարամած շփոթութեան մէջ, լուսաւորէին և հանդարտէին այնչափ խրդճմտանքներ, որոնք բաց 'ի Յիսուսէ Քրիստոսէ ուրիշ բան չեն բնաւեր և չեն ուզեր գիտնալ յոգուտ և 'ի շահ իրենց հոգւոյն։ Կարդացեմ որ կատարէիք այս անկեղծ խնդրուածս, և Աստուած ձեր աչխատանքը հաջաբաղադիկ կը վարձատրէ։

ԾԱԳ ԱԼԷՔԵԱՆ

ԱՄԷՐԻԳԱ ԷՀԶԱԻԱՆԷ Վ. ՏԷՐՕԶԻԹՕՍՈՒ

ԻՍԹԱՆԳՕԼ ԵԷՆԻ ՀԱՄԻ ՏԷՐՈՒՆԻՆՏԷ ՆԻՄԷՐՕ 16

Կէրէք մէղքիւր մաղաղատա այրբճա պիր տէ եէնի էճգախանէ քիւշատ վէ թաթսիսի իլէ թաղէլիսի վէ էհվէնդիսի ճէհէթլէ միւշթէրիլէրինի խօշնուտ լակէք սուրէթատէ էր նէվի էճգալար սաթըլմագատա վէ կէրէք կօսդասա 111 նիւ էլօլու էճգահանէտէ իսէ, կէրէք բէրէքէնթէ, վէ կէրէք եէքիւն օլարադ, էէմ պահաճա էհվէն, վէ էէմ սալա հիյէսիզ օլմադ չարթը իլէ, սթիսէքի էճգալար ֆիրուխթ օլունմադատա տրը։

Զէլիկ չուրուպլարը էնայի թիւրլիսիս, քէդալիք չէլիք չարապլարը, պաղրդ եաղլարը, չիգօլաթալար, իքսիրլէր, մատէն սուլարը, գընագընա չարապլարը քեաֆֆէսի չէլիք օլմադ գավլիյէ։ միտէյ գուվվէթ վէրիճի Գագաօ գահվէսի, ալա չիդօլաթալար, էէր նէվի պօրատօ չարապլարը, մատէն սուլարը, վէ հիչ պիր հիյէսի օլմայան պիրինճի պաղրդ եաղլարը։ քէդալիք գօգուլու էչնալար, գասրդ պաղլարը, գօրսէ, քէչի մէմէսի, թէնդրյէլէր, տիւրլիս տիւրլիս պաղլար, վէ էէր տիւրլիս գարը վէ էրքէք խասթալըգլարը իչին էէր նէվի էլաթլար, Ամէրիգան կէվրէյի էէր ճինատէն դրյէ իլէ վէ գուրթու իլէ պուլունատուղու վէ սայիր տիւքքեանպարտան էէվէն ֆիյաթ իլէ սաթըլմըղը իլան օլունուր։

Քէզալիք էօքսիրիւկ իչին եէնի իհտաս օլունմուչ օլան չուրուպլարտան մատատա բէք չօղ բրօվալար իլէ ֆայատալը օլատուղու թատտիգ օլունմուչ, խալիս վէ թաղէ սաբանա չուրուպլարը պուլունուպ, կէրէք Ամթանէտէ պուլունան էճգանքարատ, վէ տաչրալարտա պուլունան էճգանը վէ հէքիմէրէ դայէթ էհվէն ֆիյաթէ սաթըլմադատա տրը։

Մէղքիւր քեաֆֆէյի ֆիրուխթ օլունան էճգալար վէ ալաթլար, կէրէք Լօնտրանէն էն մէչհուր ֆապրիգալարընատան Ֆ. Գուրլինկ ֆապրիգասընատան, վէ կէրէք Պէրլինատէ, Միլանատա, Վիէննատա, Փարիսատէ վէ Իթալեատա պուլունան մէչհուր ֆապրիգալարատան կէթիրիլմէքտէ տիր։

Իշ պու մայիս 28 բաղար կիւնիւ զուհտրաթ օլարադ քէօրրիւտէն սատթ պէր պուչուղատա պիր վարօր դալդըպ Պէյճիքթաշ, Գուզկունճուք, Օրթաքէօյ, Դուրուչէշմէյէ վէ Բում էլի Հիսարա ուղրայըպ Պէյգօվէ վէ անտէն Պէօյիւքտէրէյէ կիտէճէք վէ ախշամը սատթ օն պիրէ չէյրէք գալարադ Պէօյիւքտէրէտէն հարէքէթլէ Պէյգօվ վէ ղիքր օլունան տիկէր իսկէլէլէրէ տարի ուղրայըպ քէօրրիւյէ ավտէթ իտէճէք տիր։

Քէզալիք մայիս 29 բաղար իրթէսի սապահը սատթ պիրէ չէյրէք գալարադ Գաղլա պիր վարօր Պէօյիւքտէրէյէն հարքէթլէ Պէյգօվա Պօյաճը քէօյինէ Բում էլի Հիսարընա Վանիքէօյէ Պէյլէրպէյիտէ վէ Գուզկունճուքէ ուղրայըպ քէօրրիւյէ ավտէթ իտէճէկի Շերքէթի Խայրիյէ թարքիճատան իլան օլունուր։

Ա Զ Դ

Թատերական և այլ մասենադրական աշխատութիւններու տեսակ առ տեսակ հրատարակելու ձեռնարկած ըլլալովս՝ 'ի դիւրութիւն ընթերցասէր ազդայնոց և միանդամայն տպագրական ծախուց սոյն հրատարակութիւնս իւրաքանչիւրը 8 տեսակ բաղադրեալ երկու կամ երեք շրջանի պիտի բաժնուի։

Իւրաքանչիւր տեսակի գին 1 քառորդ արծաթ մէճիտիէ է, իսկ ամբողջ շրջանի մը բաժանորդագրութիւնը կէս արծաթ մէճիտ։

Բաժանորդաց անդորրագիր մը պիտի յանձնուի, զոր ներկայացնելով պիտի կարենան ստանալ իւրաքանչիւր նոր տեսակ որուն հրատարակութիւնը պիտի ծանուցուի լրագրաց միջոցաւ։ Բաժանորդագրութեան տեղանքն են 'ի Ստամբուլ, մեծապ. Դաֆֆիեան եղբարց և Մարգարեան դրատունները, և 'ի Զմիրնա Մխիթարեանց մատենադարանը։ Բերա Կիւլէրեան ըստեփան աղայի խանութը մեծ փողոց թիւ 173։

Մինչև ցայժմ հրատարակեալ տեսակաց անունք։

Ա. Սանդուխտ, ողբերգութիւն։ — Բ. Արշակ Բ. թատերգութիւն։ Գ. Ընակրէն. տաղք։ — Դ. Յովսէփ զեղեցիկ թատերախաղ։

Մակոյ տակ. Ե. Ցատուտ. — Զ. Ապատամբք. — Է. Հրանտ և Աբուս. — Ը. Եղբ։

Թ. Թէրզեան։

ԵՊԻԿՏԵՏՈՍ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԻ
ԱՌԱԾՔ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՔ
Թարգմանեց։
Հ. Բառնաբաս Վ. Նայեան։
Վ.ԵՆԵՏԻԿ Ս. ՂԱԶԱՐ

Եպիկտետոս փիլիսոփային իմաստասիրութեանը բովանդակութիւն կրնայ համարուիլ այս չքնաղ դրքոյկը, որուն մէջ առածներէն շատը կարծես թէ քրիստոնէի մը գրչէն ելած են եւ մեծ պատիւ կ'ընեն հեթանոս փիլիսոփային։ Հայերէն գրաբար թարգմանութիւնն ալ իւր պարզ եւ ընտիր ոճովը աւելի սիրելի կ'ընէ սոյն դրքուկիս ընթերցումը։ Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով։ Գին 1 ֆր. 75 սան։

ՍԱՀԻՊԻ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԱ
ՑՈՎԱՆԻՄ ԹԻԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ՍԱՄՈՒԷԼ Դ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
ԵՈՒՍՈՒՓՆԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 2